

Analýza provozu elektrizační soustavy ČR v podmínkách nového trhu s elektřinou

Svaz průmyslu a dopravy ČR

4. prosince 2019

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

Úvod – Zimní energetický balíček

>

Studie mapuje klíčové trendy Zimního energetického balíčku. Tyto trendy jsou upraveny zejména v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (dále jen „**Nařízení**“) a ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (dále jen „**Směrnice**“). **Nařízení je přímo použitelné od 1. ledna 2020** (s výjimkou některých částí, které jsou použitelné již nyní). **Vnitrostátní transpozice Směrnice musí být dokončena do 31. prosince 2020.**

		Podání návrhu EK	Přijetí EP	Přijetí Radou EU	Publikace
1	Směrnice o energetické náročnosti budov	30. 11. 2016	17. 04. 2018	14. 05. 2018	19. 06. 2018 Směrnice (EU) 2018/844
2	Směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů	30. 11. 2016	13. 11. 2018	04. 12. 2018	21. 12. 2018 Směrnice (EU) 2018/2001
3	Směrnice o energetické účinnosti	30. 11. 2016	13. 11. 2018	04. 12. 2018	21. 12. 2018 Směrnice (EU) 2018/2002
4	Nařízení o správě energetické unie	30. 11. 2016	13. 11. 2018	04. 12. 2018	21. 12. 2018 Nařízení (EU) 2018/1999
5	Nařízení o vnitřním trhu s elektřinou	30. 11. 2016	26. 03. 2019	22. 05. 2019	14. 06. 2019 Nařízení (EU) 2019/943
6	Směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou	30. 11. 2016	26. 03. 2019	22. 05. 2019	14. 06. 2019 Směrnice (EU) 2019/944
7	Nařízení o rizikové připravenosti v odvětví elektřiny	30. 11. 2016	26. 03. 2019	22. 05. 2019	14. 06. 2019 Nařízení (EU) 2019/941
8	Nařízení o Agentuře EU pro spolupráci energetických regulačních orgánů	30. 11. 2016	26. 03. 2019	22. 05. 2019	14. 06. 2019 Nařízení (EU) 2019/942

+ již platné síťové kodexy (Market, Operation, Connection)

Aktivní zákazník a občanská energetická společenství

>

Nová pravidla trhu musí umožnit zákazníkovi jednak zůstat pasivním odběratelem, ale také jej motivovat k aktivní participaci v činnostech výroby, akumulace, flexibility, případně energetické účinnosti. Aktivní zákazníci se mohou také sdružovat a vytvářet občanská energetická společenství. Mimo jiné bude nutné umožnit sdílení elektřiny prostřednictvím elektrizační soustavy, a to jak zákazníkem na různých místech v síti, tak v rámci energetických společenství.

	Aktivní zákazník	Občanská energetická společenství
Definice	Konečný zákazník (nebo skupina společně jednajících konečných zákazníků), který/kteří ▶ spotřebovávají, skladují nebo prodávají jimi vyrobenou elektřinu ▶ nebo se účastní programů flexibility nebo energetické účinnosti, za předpokladu, že uvedené činnosti nepředstavují jejich hlavní obchodní nebo profesionální činnost.	Právnícká osoba, ▶ jež je založena na dobrovolné a otevřené účasti; ▶ jež je kontrolována členy nebo podílňiky, kteří jsou fyzickými osobami, místními orgány (včetně obcí) nebo malými podniky; ▶ jejíž hlavním účelem je poskytování environmentálních, hospodářských nebo sociálních přínosů svým členům/podílňikům nebo místním oblastem, v nichž působí, nikoliv vytváření zisku; ▶ jež může svým členům/podílňikům poskytovat energetické služby.
Práva a povinnosti (příklady)	▶ právo provozovat svou činnost přímo nebo prostřednictvím agregátorů ▶ právo prodávat elektřinu vyrobenou z vlastních zdrojů ▶ právo účastnit se programů flexibility ▶ povinnost podléhat mj. v souladu s čl. 18 Nařízení (viz kap. 12 Studie) transparentním a nediskriminačním síťovým poplatkům, které odráží náklady a účtují se odděleně za elektřinu dodanou do sítě a odebranou ze sítě ▶ finanční odpovědnost za způsobené odchylky ▶ speciální práva pro aktivní zákazníky vlastníci zařízení pro ukládání energie	▶ účast musí být na otevřené a dobrovolné bázi ▶ členové/podílňici musí mít možnost z občanského energetického společenství vystoupit ▶ členům/podílňikům musí být i při účasti na občanském energetickém společenství zachována práva a povinnosti zákazníků v domácnostech nebo aktivních zákazníků ▶ postupy (včetně registrace a udělování licencí) a poplatky mají být nediskriminační, spravedlivé, přiměřené a transparentní – obecně zákaz diskriminace ▶ právo zajišťovat sdílení elektřiny vyrobené vlastními výrobami v rámci daného společenství

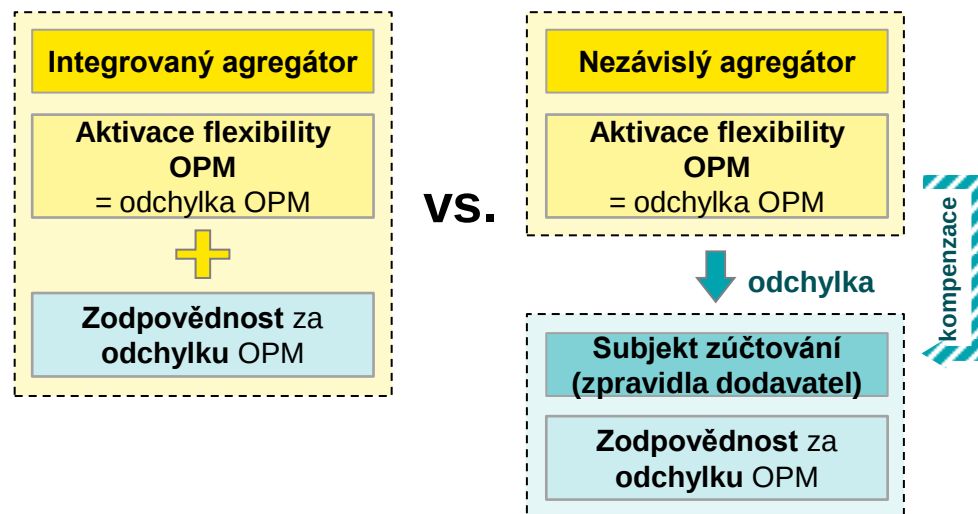
Agregace a flexibilita

Agregátor je osobou, která **sdužuje zatížení nebo vyrobenou elektřinu od více zákazníků nebo výrobců elektřiny za účelem účasti na trhu s elektřinou, trhu s podpůrnými službami nebo pro řízení odchylek**. Jeho činnost by měla být umožněna na základě oprávnění k obchodu s elektřinou nebo jako samostatná činnost, a smlouvy o agregaci, která může i nemusí být součástí smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny.

Využití flexibility způsobuje odchylku oproti předpokládanému diagramu zodpovědnému subjektu zúčtování. V případě nezávislého agregátora jde o externí subjekt, proto je nutné zajistit kompenzaci nákladů na odchylku mezi agregátorem a subjektem zúčtování. Jako nejvhodnější se jeví vyhodnocení a zúčtování obchodní flexibility na základě **korekčního modelu**.

Mezi roky 2020–2030 významně **vzroste potenciál flexibility v elektroenergetice, zejména na úrovni maloodběratelů. Pro její uplatnění je nutná funkční agregace těchto malých a distribuovaných zdrojů**. Významným potenciál přinese elektromobilita a uvolnění HDO spotřebičů - bez uvolnění alespoň části rozsáhlého objemu flexibility v HDO hrozí riziko paralýzy trhu flexibility.

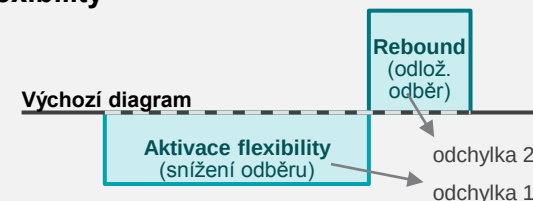
Možné podoby agregátora

Rebound efekt při aktivaci flexibility

Efekt **odložení spotřeby** (příp. navýšení výroby) po ukončení poskytování flexibility

> **riziko přenesení na subjekt zúčtování**

Uplatnění agregované flexibility

Trh s elektřinou	PPS	PDS	Akt.zákazník / off-grid
Standardní produkty na krátkodobých trzích	Podpůrné služby výkonové rovnováhy (FCR, aFRR, mFRR, RR)	U/Q – regulace napětí a jalového výkonu	U/f – regulace frekvence a napětí
Doplnění forwardového prodeje	Nefrekvenční služby (ostrovní provoz, start ze tmy)	Ostatní nefrekvenční služby (ostrovní provoz, start ze tmy)	Integrace výroby OZE
Spekulace na odchylku a minimalizace odchylky	Odložení investic do posílení kapacity sítě	Odložení investic (do posílení kapacity sítě)	Záložní energie
Cenová arbitráž – time-shifting, peak-shaving	Řízení přetížení a redispečink	Řízení přetížení, flexibility a OZE	Cenová arbitráž – time-shifting, peak-shaving

V rámci revize pravidel trhu s elektřinou bude nutné zajistit nový systém výměny dat, který umožní zprostředkování kmenových dat, dat měření a cenových informací zákazníkovi, agregátorům a dalším subjektům. -> viz Koncept DataHubu v ČR v rámci NAP SG

Akumulace

Akumulace je de facto pouze **časově odložená dodávka vyrobené elektřiny do soustavy** (jiný časový průběh dodávky elektřiny). Také proto zařízení pro ukládání energie **nesmí podléhat žádnému dvojímu zpoplatnění**, včetně síťových poplatků. Výrobce se zařízením pro ukládání energie by tedy měl hradit stejné platby jako výrobce bez zařízení pro ukládání energie, obdobné platí i pro zákazníky.

V případě **komerčního provozu akumulace** (odběr elektřiny – akumulace – zpětná dodávka) by měly být hrazeny **platby zohledňující náklady využívání elektrizační soustavy** (kapacita, ztráty apod.). Zařízení pro ukládání energie nemohou být **vlastněna a provozována provozovateli soustav** (v určitých striktně vymezených případech možnost udělit výjimku) z důvodu tržního přístupu k akumulaci.

Základním principem je, aby nedocházelo ke dvojím platbám (*double-counting*) za některé služby. Z tohoto důvodu by za elektřinu dodanou zpět do příslušné soustavy neměly být hrazeny např. platby vztahující se k podpoře obnovitelných zdrojů energie (ty by měly být hrazeny až subjektem, který elektřinu skutečně spotřebuje).

Definice

Čl. 2 bod 59 Směrnice rozumí ukládáním energie v elektrizační soustavě „*odložení spotřeby elektřiny na pozdější okamžik, než byla vyrobena, nebo přeměnu elektřiny na takovou formu energie, kterou lze ukládat, ukládání takové energie, a následnou zpětnou přeměnu takové energie na elektřinu nebo použití jako jiný nosič energie*“. > **technologicky neutrální definice**

Současný stav a potenciál dalšího rozvoje velkých systémových zařízení pro ukládání energie využívajících baterie (BESS)

Česká republika

E.ON/Siemens – Mydlovary (1,75 MWh)

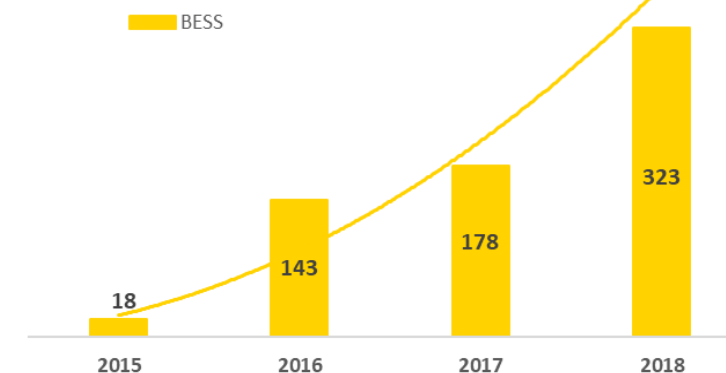

Solar Global – Uherské Hradiště (1,2 MWh / 1 MW)

Německo

Instalovaná kapacita baterií v Německu (MW)

Integrace elektromobility

Je nutné dodržovat **oddělení sektorů dopravy (elektromobility) a elektroenergetiky na úrovni odběrného místa a nabíjecí stanice jako jeho zařízení**. Služby elektromobility navázané na dodávku elektřiny či flexibilitu mohou být stavěny na datech poskytovaných systémy výměny dat (viz Agregace: DataHub).

Základní unijní požadavky:

- PDS každé dva roky aktualizuje plán rozvoje distribuční sítě s ohledem na rozvoj elektromobility.
- Členský stát má povinnost stanovit nezbytný regulační rámec, který usnadní účinné zavedení veřejně přístupných a soukromých dobíjecích stanic pro elektrická vozidla a účinné začlenění dobíjení do provozu soustav.
- PDS nesmí vlastnit, vyvíjet, spravovat či provozovat dobíjecích stanice určené pro veřejné dobíjení (možné, ale nepravděpodobné výjimky).

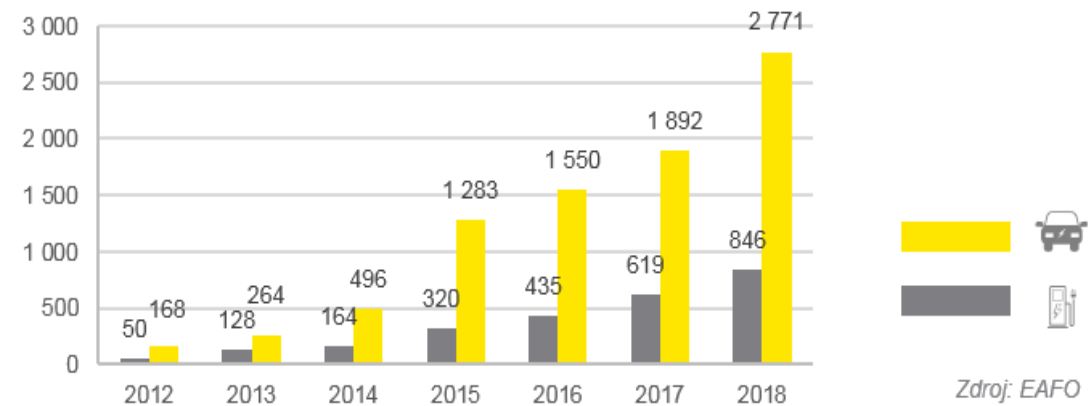
Současný stav elektromobility v ČR a potenciál dalšího rozvoje

Aktuální stav v ČR (2019)

- elektromobily: **2 800** (0,3 % prodejů)
- AC stanice < 22 kW: **600**
- DC stanice > 50 kW: **130**

Budoucí stav v ČR

- Škoda Auto: od roku 2020 sériová výroba elektromobilů
- plán ČEZ: **+ 500 stanic**
- potřeba ŠA 2025: **> 20 000 stanic**

Zdroj: EAFO

Vývoj počtu nabíjecích stanic a elektromobilů v ČR (zdroj: EAFO)

Implikace elektromobility pro elektroenergetiku

Zvýšení decentralizované spotřeby elektřiny a příkonu v DS

Zohlednění v **plánu rozvoje DS**, dynamické řízení pro zvýšení využití sítě a náhradu investic

Flexibilita – využití pro PpS

V EU využívané jednotné **certifikace** zařízení pro účast v PpS (podmínky ČEPS)

Včasné vytvoření funkčních mechanismů **agregace** a trhu s **flexibilitou**

Intelligentní měřicí systémy

Instalace inteligentních měřicích systémů je **další podmínkou pro rozvoj sítí a integraci flexibility, agregace, elektromobility, efektivního řízení sítí na nižších úrovních namísto posilování sítě** aj. Nová unijní **pravidla trhu se vztahují zejména na budoucí inteligentní měřicí systémy**, tedy ty, které budou instalovány od 4. července 2019. Ve většině evropských zemí již nasazení inteligentních měřicích systémů proběhlo, probíhá, nebo je o něm rozhodnuto.

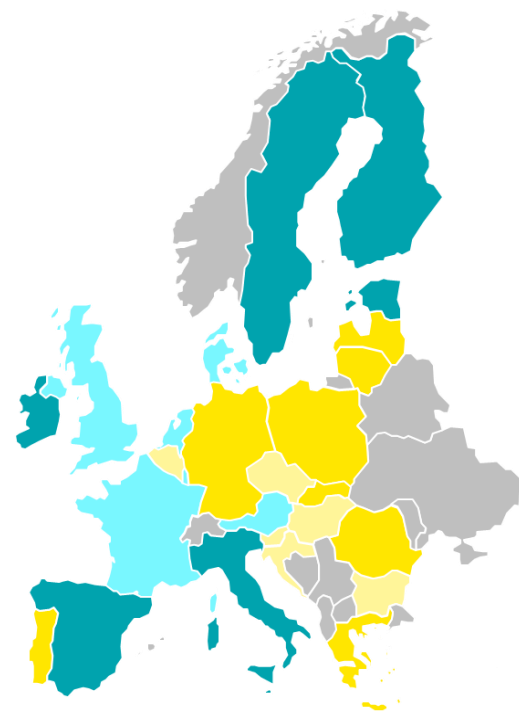
Přehled implementace inteligentních měřicích systémů v EU

■ uvažováno o implementaci

- Belgie
- Bulharsko
- Česká republika
- Chorvatsko
- Maďarsko
- Slovinsko

■ implementováno omezeně

- Litva
- Lotyšsko
- Německo
- Polsko
- Portugalsko
- Slovensko
- Rumunsko
- Řecko

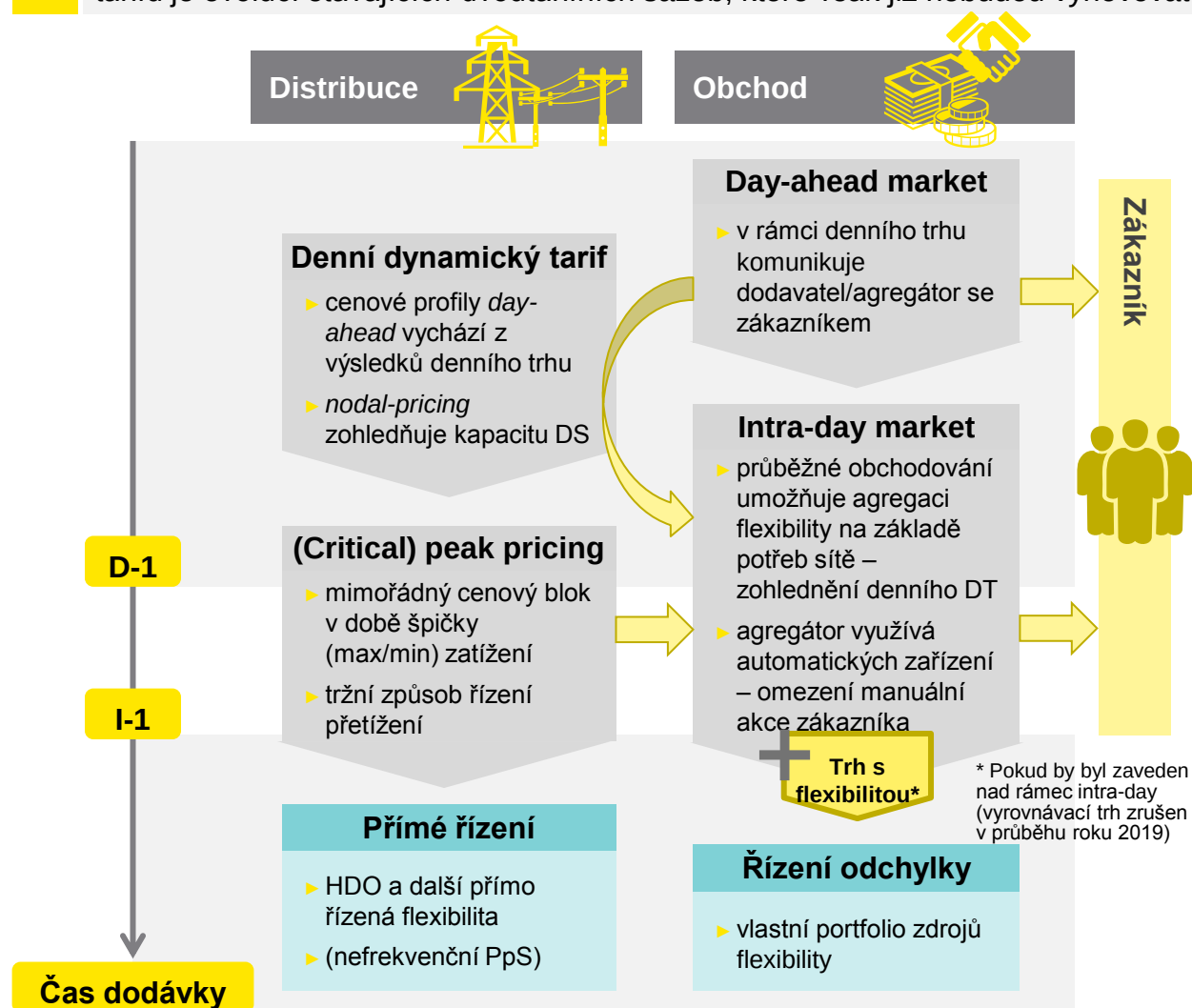

- Stát má **možnost rozhodnout o zavedení inteligentních měřicích systémů na základě ekonomického posouzení všech nákladů a přínosů** s tím spojených (v případě negativního posouzení je nutné jej pravidelně revidovat, a přesto umožnit konečným zákazníkům instalaci inteligentních měřicích systémů na jejich žádost).
- Vzhledem k poklesu cen technologií inteligentních měřicích systémů a potřebě reakce na elektrifikaci dopravy i nové energetické cíle EU je vhodné vyhodnotit efektivitu zavedení inteligentních měřicích systémů v ČR s tím, **aby byla zároveň dostupná agregace a dynamické tarify**.
- **Jedině komplexním zavedením** inteligentních měřicích systémů a související komunikační infrastruktury v dané lokalitě **může být plně využito výhod** plynoucích z těchto systémů a **dosaženo efektivních investic do infrastruktury**.

Je vhodné postupovat **selektivní instalací** podle prioritizace lokalit, potřeb aktivních zákazníků a velikosti jejich ročních odběrů. Provozovatelům distribučních soustav by mělo být umožněno, aby selekce probíhala nikoli na úrovni jednotlivých zákazníků, ale **pro celé lokality najednou**.

Dynamické tarify

Nutnou podmínkou rozšíření agregace a flexibility je také přechod na dynamické určování cen – dynamické tarify. Dynamický tarif je aplikovatelný jak v obchodní, tak v distribuční části. **V obchodní části je povinností státu umožnit plně dynamické oceňování. V distribuční části je pak vhodné implementovat dynamická bloková schémata doplněná o možnosti řízení přetížení formou ocenění na úrovni vnitrodenního trhu (a umožnit PDS také plně dynamický tarif).** Případná reakce na mimořádné stavy sítě a cenové signály by měla být v první řadě vyhodnocena agregátorem nebo dodavatelem, a až v poslední řadě manuálně zákazníkem. Takový formát distribučních tarifů je evolucí stávajících dvoutarifních sazeb, které však již nebudou vyhovovat novým podmínkám na trhu s elektřinou.

Obchodní část

- dodavatelé mohou nabízet smlouvy s dynamickým určováním ceny elektřiny a zároveň koneční zákazníci musí mít možnost požádat o uzavření takové smlouvy alespoň jednoho dodavatele, přičemž dodavatel s více než 200 000 konečnými zákazníky musí smlouvy s dynamickým určováním ceny elektřiny nabízet povinně

Distribuční část

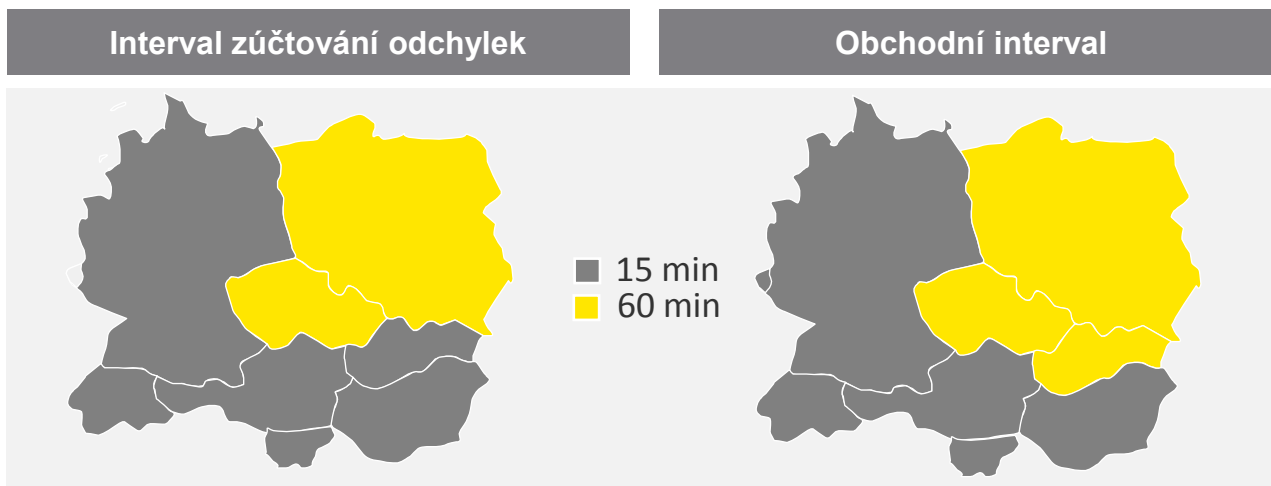
- tarify musí odrážet náklady a zohledňovat využívání distribuční sítě, a to i aktivními zákazníky
- kromě faktoru času mohou (a zároveň by měly) být tarify rozlišené i podle místa, resp. uzlů sítě
- metodiky pro stanovení tarifů musí PDS poskytovat pobídky k co nejefektivnějšímu provozu a rozvoji sítě

Po vzoru jiných států EU by měl být revidován i celkový **systém stanovení poplatků za využití energetických soustav** tak, aby kalkulace poplatků založených na oprávněných nákladech energetických společností nepodléhala žádné další (tedy nad rámec regulace celkových povolených výnosů za dopravu elektřiny) cenové regulaci, tj. fixnímu určení cen, ze strany ERÚ.

15min obchodní perioda

Současně je nutné mít v patrnosti **harmonizaci obchodního intervalu** v EU na 15 min. Úpravy v této oblasti nemají významný legislativní dopad (ačkoli problematika změny intervalu zasahuje do více oblastí – spíše však na technické implementační úrovni), samotné legislativní úpravy totiž spočívají pouze ve změně period na úrovni vyhlášek. **Technická implementace a integrace obchodních systémů a systémů dispečerského řízení by však měly začít co nejdříve s cílem přechodu na 15min interval.**

Samotný **přechod na 15min periodu by měl proběhnout koordinovaně** po dokončení technické integrace, u všech účastníků trhu, na všech technických a obchodních úrovních, aby se zamezilo nutnosti datových konverzí, případným chybám atd. Flexibilita, dynamické tarify a inteligentní měřicí systémy mohou do té doby fungovat ve stávajícím hodinovém intervalu, avšak být technologicky kompatibilní s přechodem na 15min interval.

Zdroj: ACER/CEER Annual Report – 2018

- ▶ **ve většině okolních zemí přechod na 15min interval již proběhl nebo je plánován**
 - ▶ evropské platformy na sdílení a výměnu regulační energie TERRE, MARI a PICASSO budou pracovat v 15min rozlišení
 - ▶ podle Nařízení i EB GL činí od 1. ledna 2021 činí interval zúčtování odchylek 15 minut ve všech oblastech plánování
 - ▶ rozhodnutím ERÚ ze dne 29. června 2018 byla **ČEPS udělena výjimka** z povinnosti harmonizovat interval zúčtování odchylek podle čl. 53 odst. 1 EB GL, a to na maximální dobu do 1. ledna 2025
-
- ▶ Nelze vyloučit, že výjimka povinnosti harmonizace intervalu udělená ČEPS, a.s. do roku 2025 by nemusela být plně využita a vzhledem k technologickému vývoji dojde k harmonizaci dříve.

Podpůrné služby

Podpůrné služby jsou umožněny **nejen na úrovni přenosové soustavy (frekvenční), ale spolu s potřebou aktivnějšího řízení distribuční soustavy jsou podpořeny i na úrovni distribuční soustavy (nefrekvenční)**. Provozovatelé distribučních soustav mohou být pověřeni tím, aby obstarávali produkty a služby nezbytné pro efektivní, spolehlivý a bezpečný provoz distribuční soustavy, což už dnes je podle Pravidel provozování distribučních soustav částečně umožněno. Je ovšem **vhodné specifikovat druhy nefrekvenčních podpůrných služeb, které by mohly být efektivně zajišťované provozovateli distribučních soustav, a uložit povinnost vypracovat pravidla pro jejich obstarávání**. Významnou změnou bude i **předpokládané snížení výkonových limitů podpůrných služeb v rámci aktuální harmonizace charakteristik produktů PpS**, což má za cíl další podporu uplatnění menších zdrojů a agregovaných portfolií.

Definice

Podpůrnými službami obecně rozumíme veškeré služby zajišťované PPS a PDS k dosažení a udržení bezpečného a spolehlivého provozu přenosové nebo distribuční soustavy v reálném čase. PpS se dělí na **služby výkonové rovnováhy** (FCP, aFRP, mFRP, RR) a **ostatní (nefrekvenční) podpůrné služby** (snížení výkonu, sekundární regulace U/Q, schopnost ostrovního provozu, start ze tmy).

Unijní úprava

- ▶ **EB GL** – upravuje obecná pravidla obstarávání regulačních záloh a ukládá PPS povinnost provádět analýzu optimálního zajištění objemu regulačních záloh s cílem minimalizovat náklady spojené se zajištěním objemu regulačních záloh
- ▶ **Nařízení** – upravuje pravidla pro obstarávání regulačních záloh
- ▶ **SO GL** – dále specifikuje, jaká část regulačních záloh může být zajištěna zdroji ze zahraničí
- ▶ **Směrnice** – upravuje nejenom postupy PPS při zajišťování PpS, ale rovněž PDS při zajišťování nefrekvenčních PpS na úrovni distribuční soustavy

> Návrh změn terminologie v oblasti PpS

Stará terminologie

- ▶ **Primární regulace (PR)**
 - ▶ $FAT^* = 30 \text{ s}$
- ▶ **Sekundární regulace (SR)**
 - ▶ $FAT = 10 \text{ minut}$
- ▶ **Minutové zálohy (MZt)**
 - ▶ $FAT \text{ } t = 5 \text{ a } t = 15 \text{ minut}$

Návrh nové terminologie

- ▶ **FCR**
 - ▶ $FAT = 30 \text{ s}$
- ▶ **aFRR**
 - ▶ nyní $FAT = 10 \text{ minut}$
 - ▶ od 2022 $FAT = 7,5 \text{ minuty}$
 - ▶ od 2026 $FAT = 5 \text{ minut}$
- ▶ **mFRRt**
 - ▶ nyní $FAT \text{ } t = 5 \text{ a } t = 15 \text{ minut}$
 - ▶ od 2022 $FAT = 12,5 \text{ minuty}$

▶ požadavek Nařízení na sjednávání regulačních záloh na denní bázi (riziko – ČEPS – přímá účinnost nařízení 1.1.2020)

Dispečink a redispečink

>

V rámci integrace výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů a souvisejícího řízení přetížení je **snížena horní hranice výkonu pro možnost přednostního nasazování obnovitelných zdrojů energie a jsou sjednocena pravidla redispečinku**. Priorita je kladena na **vytvoření tržního mechanismu** redispečinku. Tato oblast v rámci stávající právní úpravy ČR zatím absentuje a je vhodné ji specifikovat.

Definice

Redispečinkem se dle přijatého Nařízení rozumí „opatření, včetně omezování zdrojů, aktivované jedním nebo více **provozovateli přenosových** soustav **nebo** provozovateli **distribučních soustav** změnou výroby nebo struktury zatížení nebo obou, tak aby se změnily fyzikální toky v elektrizační soustavě a uvolnilo se přetížení nebo jinak zajistila bezpečnost soustavy“.

Protiobchodem se dle přijatého Nařízení rozumí „výměna energie mezi dvěma nabídkovými zónami z podmětu provozovatelů soustav za účelem uvolnění fyzického přetížení“.

Unijní úprava

- **čl. 12 Nařízení** – nasazení výroben elektřiny a DSR musí být nediskriminační a transparentní s respektováním bezpečného provozování elektrizační soustavy; přednostně musí být nasazovány zdroje využívající OZE s instalovanou výrobní kapacitou do 400 kW (od roku 2026 do 200 kW), dále demonstrační projekty (podmíněně) a zároveň stávající instalace, které již prioritní připojení měly
- **čl. 13 Nařízení** – redispečink výroby a redispečink DSR musí být založen na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích; musí být otevřen veškerým technologiím výroby, veškerému ukládání energie a veškeré odezvě strany poptávky, včetně těch, které se nacházejí v jiných ČS, pokud je to technicky proveditelné; priorita je kladena na tržní redispečink, kdy jsou poskytovatelé redispečinku vybíráni tržním mechanismem a dostávají finanční náhradu

>

Uplatňování redispečinku na úrovni přenosových soustav v rámci EU

Státy, ve kterých byl uplatněn interní redispečink v letech 2016-2018 (zdroj: ENTSO-E)

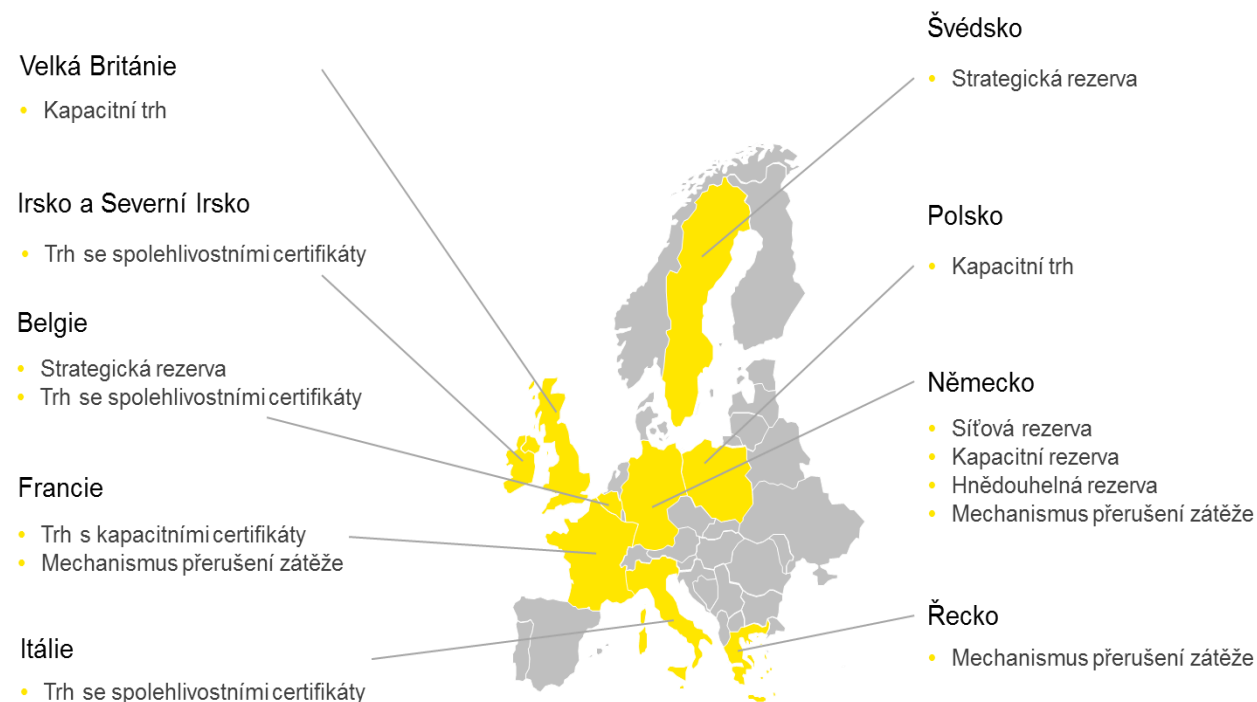
Státy, ve kterých byl uplatněn přeshraniční redispečink v letech 2016-2018 (zdroj: ENTSO-E)

11. Kapacitní mechanismy

Sjednocení přístupů nastává také v oblasti kapacitních mechanismů, které **dosud rovněž v ČR zavedeny nejsou**. Zavedení kapacitních mechanismů je **považováno za dočasné řešení problémů s bezpečností dodávky elektřiny**. Mechanismus je **možné zavést až v krajním případě na základě negativních výsledků hodnocení přiměřenosti výrobních zdrojů a při stanovení opatření pro nápravu selhání trhu**. Dle hodnocení přiměřenosti výrobních zdrojů elektrizační soustavy ČR je po roce 2025 možné riziko poklesu instalovaného výkonu. Proto je **vhodné ponechat prostor pro případné zavedení kapacitních mechanismů** a vypracovat pravidla pro jejich případné využití. Jako reálný scénář zavedení kapacitního mechanismu dovozujeme vytvoření **strategické rezervy**.

Uplatňované kapacitní mechanismy v rámci EU

- ▶ kapacitní mechanismy jsou **považovány za formu státní podpory** – musí být tedy Evropskou komisí uznány za slučitelné s vnitřním trhem
- ▶ **základní charakteristika:** podmíněnost, dočasnost (Evropská komise je schvaluje max. na 10 let), po vypracování komplexní studie možných dopadů, primárně formou strategické rezervy
- ▶ nové kapacitní mechanismy a smlouvy ve stávajících kapacitních mechanismech uzavřené po 31.prosinci 2019 musí splňovat **požadavky ohledně mezních hodnot emisí CO₂ z fosilních paliv**
- ▶ kapacitní mechanismy jsou otevřeny přímé přeshraniční účasti poskytovatelům kapacity nacházejících se v jiných členských státech
- ▶ → snaha EU o kapacitní mechanismy, které podpoří nízkouhlíkové zdroje, budou vybrány na základě nediskriminačního a transparentního výběrového řízení a budou zavedeny pouze v případě identifikovaného problému výrobní přiměřenosti

Změna právní úpravy podnikání v energetice v ČR

V širším rámci doporučujeme provést **revizi stávající právní úpravy udělování licencí** pro podnikání v energetických odvětvích. Energetický zákon by měl upravovat práva a povinnosti subjektů na trhu při výkonu jejich činnosti. Skutečnost, zda jsou takové činnosti vykonávány **podnikatelským nebo jiným způsobem, je sekundární**. Proto máme za to, že by **podnikání** v energetických odvětvích **nemělo nadále podléhat samostatné právní úpravě**. Možným způsobem řešení je **podřazení podnikatelského režimu činností v energetice živnostenskému zákonu a jeho regulaci**.

	VÝHODY	NEVÝHODY
1. Licence jako oprávnění k podnikání	▶ zachování statutu quo ▶ není nutná změna právní úpravy ▶ znalost účastníků trhu	▶ přetrvávají výkladové a aplikační problémy – např. kdy se z určité činnosti stává podnikání ▶ už stávající zákon nedůsledně kombinuje podnikání a výkon činnosti bez ohledu na účel ▶ pokud zůstane licence na podnikání, neřeší se systémově změna přístupu, což může být do budoucna spojeno s narůstajícími problémy
2. Licence (povolení) k činnosti	▶ odpadá posuzování účelu činnosti ▶ jednotný přístup k účastníkům trhu	▶ ve skutečnosti větší administrativní zátěž – povinnost licencování by dopadala i na dosud nelicencované subjekty a byla by pravděpodobně v rozporu s požadavky Směrnice na minimalizaci administrativní zátěže např. aktivních zákazníků ▶ statický model – při nové činnosti nutnost změny zákona a zavedení nového povolení
3. Licence pouze na vybrané činnosti	▶ zjednodušení administrativy pro menší subjekty ▶ zvýšení významu licence jako výlučného (exkluzivního) oprávnění	▶ zneprůhlednění právní úpravy ▶ rozdílný přístup k různým subjektům

Ani jedna z výše uvedených možností není optimální pro komplexní řešení budoucích potřeb trhu s elektřinou. Proto lze podle našeho názoru pro futuro doporučit koncept, podle kterého by regulace podnikatelských oprávnění pro odvětví energetiky podléhala zcela odlišné komplexní právní regulaci podle živnostenského zákona, zatímco energetický zákon jako takový by upravoval práva a povinnosti osob vykonávajících konkrétní činnosti bez ohledu na to, zda by takové činnosti byly vykonávány podnikatelským či nepodnikatelským způsobem

Hlavní právní a provozní předpisy vyžadující úpravy 1/2

Opatření unijních aktů jsou **velmi komplexně provázaná** – zejm. z důvodu integrace agregace a flexibility, dynamických tarifů, IMS apod. Silně posilují roli zákazníka, tržních mechanismů a transparentnost trhu.

- >
 - ▶ nutno připravovat implementaci společně, koordinovaně a nasadit najednou (sjednotit data účinnosti)
 - ▶ potřeba **široké revize právní úpravy podnikání** v energetice v ČR a **pravidel trhu s elektřinou** (spíše plná revize EZ, než-li novela)
 - ▶ model regulace – odstranění direktivní regulace distribučních tarifů NN

Energetický zákon (č. 458/2000 Sb.)

- ▶ **definice aktivního zákazníka** a občanských energetických **společenství**, zakotvení jejich práv a povinností, doplnit nové povinnosti ERÚ
- ▶ **agregace a flexibilita** – oproti návrhu novely více rozpracovat tuto oblast, upravit smlouvu o agregaci, formulovat možnost restriktivního omezování provozovateli soustav, vymezit procesy a formát výměny dat
- ▶ **provoz zařízení pro ukládání energie** – vymezit práva a povinnosti účastníků trhu
- ▶ **elektromobilita** – specifikovat požadavky na plán rozvoje distribuční sítě
- ▶ práva a povinnosti spojené s **IMS**, doplnit definici IMS, rozšířit zmocnění ERÚ
- ▶ **dynamické distribuční tarify** - revidovat celkový systém stanovení poplatků za využití energetických soustav, doplnit působnost a zmocnění ERÚ a zahrnout nové povinnosti týkající se **smluv s dynamickým určováním ceny elektřiny** (v obchodní části)
- ▶ **PpS** – upravit definici podpůrných služeb, specifikovat druhy nefrekvenčních podpůrných služeb PDS, a povinnost PDS vypracovat ve spolupráci s ostatními pravidla pro jejich obstarávání
- ▶ **mechanismus tržního redispečinku** – zavedení pravidel vč. nediskriminace OZE a KVET při omezování výroby
- ▶ **kapacitní mechanismus** – stanovit pravomoci, působnosti a postupy pro případ zavedení
- ▶ **regulace vstupu na trh s elektřinou** – podnikání v energetických odvětvích by nadále nemělo podléhat samostatné právní úpravě, možným způsobem řešení je podřazení podnikatelského režimu činností v energetice živnostenskému zákonu, zatímco energetický zákon jako takový by upravoval práva a povinnosti osob vykonávajících konkrétní činnosti bez ohledu na to, zda by takové činnosti byly vykonávány podnikatelským či nepodnikatelským způsobem

Hlavní právní a provozní předpisy vyžadující úpravy 2/2

Vyhláška o pravidlech trhu s elektřinou (č. 408/2015 Sb.)

- ▶ proces registrace, případné změny agregátora v odběrném místě a předávání dat z měření příslušným agregátorům prostřednictvím OTE
- ▶ perioda zúčtování a určení hodnot pro vyhodnocení odchylky při poskytování flexibility a pravidla předávání dat
- ▶ provozní situace spojené s provozem zařízení pro ukládání energie
- ▶ změny výpočtu TDD a stanovení spotřeby pro OPM s měřením typu C
- ▶ vymezení regulovaných plateb

Vyhláška o regulaci cen (č. 194/2015 Sb.)

- ▶ ustanovení o dynamickém určování cen za distribuci

Vyhláška o vyúčtování dodávek (č. 70/2016 Sb.)

- ▶ délka zúčtovacího období

Vyhláška o měření elektřiny (č. 82/2011 Sb.)

- ▶ redefinice typologie měření v návaznosti na změnu tarifní struktury a TDD
- ▶ předávání dat měření dle revidované vyhlášky o PTE

Vyhláška o dispečerském řízení (č. 79/2010 Sb.)

- ▶ přednostní nasazování výroby z OZE a KVET
- ▶ objektivní, nediskriminační a transparentní kritéria pro redispečink
- ▶ princip fungování tržních nástrojů pro zajištění redispečinku
- ▶ rozlišit tržní a netržní redispečink, určit princip kompenzace netržního redispečinku
- ▶ v přílohách změnit četnost a detail diagramů vstupujících do přípravy provozu a dalších aktivit PPS a PDS spojených s řízením soustavy

Zásady cenové regulace pro příští regulační období

- ▶ principy tvorby dynamických tarifů v oblasti distribuce
- ▶ definice dynamického tarifu, jeho parametry
- ▶ stanovení výchozího dynamického tarifu/tarifů a podmínek využití případných plně dynamických a naopak nedynamických tarifů

Technické metodiky OTE

- ▶ Metodika stanovení TDD a Metodika přepočtu TDD

PPPS a PPDS

- ▶ podmínky certifikace zdrojů/poskytovatelů PpS (vč. agregátorů)
- ▶ specifikace redispečinku s ohledem na nediskriminační a tržní principy
- ▶ PPPS: úpravy v souladu se standardními produkty evropských platforem pro výměnu regulační energie z aFRR, mFRR a RR

Informace o EY

EY je předním celosvětovým poskytovatelem odborných poradenských služeb

v oblasti auditu, daní, transakčního a podnikového poradenství. Znalost

problematiky a kvalita služeb, které poskytujeme, přispívají k posilování důvěry

v kapitálové trhy i v ekonomiky celého světa. Výjimečný lidský a odborný potenciál nám umožňuje hrát významnou roli při vytváření lepšího prostředí pro naše

zaměstnance, klienty i pro širší společnost.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právnickou

osobou. Ernst & Young Global Limited, britská společnost s ručením omezeným garanci, služby klientům neposkytuje. Pro podrobnější informace o naší organizaci

navštivte prosím naše webové stránky ey.com.

© 2019 Ernst & Young, s.r.o. | Ernst & Young Audit, s.r.o. | E & Y Valuations s.r.o.

Všechna práva vyhrazena.

Tento materiál má pouze všeobecný informační charakter, na který není možné spoléhat se jako na poskytnutí účetního, daňového ani jiného odborného poradenství. V případě potřeby se prosím obraťte na svého konkrétního poradce.

ey.com